

Klimaatverandering heeft urgent een industriële aanpak nodig

Deze week ontstond er weer wat commotie rond de klimaatverandering-problematiek, door het herontdekken van een klimaatfilm uit 1980, gemaakt (en publiekelijk vertoond) door Shell nota bene, die op accurate wijze voorspelde wat en hoe het verloop en de snelheid van klimaatverandering zou gaan geschieden. We zijn nu 30 jaar verder en minstens halverwege het angstaanjagende pad wat in de film beschreven werd. Maar in plaats van dit te omarmen als een moment van inzicht rond ons gebrek aan collectieve daadkracht, en elkaar aan te spreken op onze verantwoordelijkheid, zorgplicht en moraal, glijdt ook deze discussie ook weer af naar het “vinger wijzen” niveau.

Terwijl de mensheid afstevent op een groot en zeer gevaarlijk experiment met ons klimaatsysteem, blijven wij ons bezighouden met triviale zaken. Het klimaat is ongelooflijk belangrijk voor de stabiliteit en voedselvoorziening van onze wereldsamenleving en leent zich nu eenmaal niet voor opportunisme. Natuurlijk maken we ons druk over enkele symptomen, zoals bijvoorbeeld de grote migratiestromen. Hiervan hebben we nu nog maar een voorproefje gehad door de gevolgen van de Syrië-oorlog. Deze migratie heeft ook aantoonbare klimaatoorzaken. Maar we kunnen elkaar niet motiveren en mobiliseren voor een duidelijke lange termijn aanpak. Dit wordt ook pijnlijk duidelijk gemaakt in de partijprogramma's van de komende verkiezingen, waar geen van de partijen het als een hoofdthema heeft uitgelicht.

De Correspondent die de Shell klimaatfilm herontdekte, legt gemakshalve de schuldvraag ook bij Shell en beticht het bedrijfsleven van het zaaien van twijfel en het creëren van cynisme in de samenleving waardoor we niet tot collectieve actie overgaan. Maar is dat wel zo ?

Industriële spelers zijn altijd gericht op lange termijn beleid, proberen een oneindige groei naar de aandeelhouders af te spiegelen (of op zijn minst een belofte aan een stabiel dividendrendement). Voorspelbaarheid is daarbij troef. Aandeelhouders houden nu eenmaal niet van surprises en bedrijven op hun beurt niet van teveel onzekerheid. Ze proberen risico's ruim van tevoren in kaart te brengen en daar adequaat op te reageren, met een gerichte projectmatige aanpak. Dat is waarschijnlijk precies de reden waarom Shell de klimaatfilm maakte; zij hadden al in een zeer vroeg stadium het klimaatprobleem onderkend als een groot risico. In management-termen: de klimaatverandering stond rechtsboven in Shell's risico -matrix: de waarschijnlijkheid was hoog en de consequenties konden desastreuus zijn. Natuurlijk zag Shell het ook als een bedreiging voor hun lange termijn resultaten, maar ze zochten publiekelijke steun in plaats van het “onder de pet” te houden. Anders hadden ze de moeite natuurlijk niet genomen om een film te maken en die voor het grote publiek beschikbaar te maken. Ik wil hier trouwens absoluut niet betogen dat Shell geen enkele blaam treft. Maar zoals elk groot bedrijf stelt ook Shell consequent het aandeelhoudersbelang bovenaan en bij gebrek aan wetgeving en maatschappelijke druk, wordt voor Shell (en haar concurrenten) de handhaving van de status quo de meest simpele en aantrekkelijke respons.

Maar waar staat het klimaat op onze eigen risico-matrix, op die van wereld, of iets bescheidener, op die van Nederland? Want als Nederland een stringent risicobeleid zou voeren, volgens de methodiek die bij grote industriële bedrijven wordt toegepast? Staat het bij ons dan ook in de rechterbovenhoek?

Dat zou zo moeten zijn, want onze analyse is eigenlijk gelijk aan die van Shell. De vraag is daarom nog pregnanter waarom er dan geen politiek draagvlak is voor een nationaal actieplan. Wie is eigenlijk de

eigenaar van het risico in onze letterlijk bedreigde polder? Wie voelt zich uiteindelijk verantwoordelijk? Het is toch ongelooflijk dat de Nederlandse Staat via een gerechtelijke procedure moet worden gedwongen om hun zorgplicht op klimaatgebied beter in te vullen. Zonder deze aanmaning, zouden wij zelfs de geschiedenis ingaan als één van de slechts presterende landen in Europa.

Het wordt de hoogste tijd dat we de industrie omarmen als deel van de oplossing en daarbij ook de methodieken rond bijvoorbeeld risico management. Klimaat verandering is een ongelooflijk groot risico, daar zijn we het nu allemaal hopelijk wel over eens, en het verdient een projectmatige en industriële aanpak, gesteund door een gemeenschappelijk verantwoordelijkheidsgevoel en sterke moraal. Er is geen tijd om te wanhopen, te Zwarte Pieten, of te wachten op de technologische "ridder op het witte paard". We moeten nu handelen, ons groeperen in sterke coalities, en het probleem professioneel aanpakken. . Als één Nederlands team....misschien wel zoals een groot bedrijf als Shell dat zou doen.